

Sárga sapkások

Száz általános iskolás a Kincskereső-táborban

Immár hagyomány, hogy a Kincskereső című gyermek-folyóirat legfeljebb fiatal olvasóinak nyaranként olvasótáborát rendez. Az idén Szegeden az Április 4. úján levő Csongrád megyei diákotthon fogadta az ország több általános iskolájából érkezett Kincskereső szakköri tagokat, s a folyóirat által meghirdetett pályázatok nyerteseit — összesen mintegy száz felső tagozatos általános iskolást.

Gyerekeket is lehetett volna írni. A tábor lakói aligha sértődtek volna meg ezért. Bár többen akadnak közöttük, akikre a fiatalok megszólítás épp így illene, ám ők is keményen kiveszik részüket a közös munkából: egy bevalótlan gyermekkultúra és érdeklődés ápolásából, amely magasabb szinten — egyúttal a folyóiratnak is célja.

A foglalkozásokon minden műsárt igyekszünk mozgósítani — mondta *Simai Mihály*, a Kincskereső főszerkesztő-helyettese, az egyik szakmai tanácsadó a táborban. — A gyerekeket nemcsak az olvasás berkeibe vezettük be, és bizonyos életmóddal kapcsolatos tudnivalókkal ismertettük meg, hanem lehetőséget is próbálunk nyújtani nekik, hogy kibontakoztassák a képességeiket. Riportokat, verseket írhatnak, barátkozhatnak, a képzőművészettel, bábozhatnak és irodalmi színpados csoportokban tevékenykedhetnek. Ennyivel többet nyújtunk, mint egy átlagos olvasótábor. A vasárnap írói táboron például *Arany János Regéje a csodaszarvasról* című balladáját dolgozták fel játékosan a gyerekek. Mondanék sem kell, élvezet volt nézni, ahogy az ötven lány várta, hogy a fiúk „elrabolják” őket...

Más napokon sem unalmasabb a tábor programja. A vörös nyakkendőt és sárga sapkát viselő gyerekek hét fón délelőtt *Annus Józsefnek*, a Tiszatáj főszerkesztő-helyettesének vezetésével irodalmi sétát tettek a városban, este pedig hangulatos karneválnal mutatták be ötleteiből ötletesebb jelmezeit. Tegnap, kedden délelőtt talán az egyik legnagyobb érdeklődésre számot tartó eseményre gyülekeztek. *Janikovszky Éva* gyermekíróval volt találkozájuk a fiatal olvasóknak. Az író több művét már korábban ismerték, továbbá a *Málnaszörp és szalmaszál* című könyvéből készült *Egyszerű fű* című filmet megnézheték a táborban is. „Mikor határozta el, hogy írót lesz?” „Felnőttekhez vagy gyerekekhez szóló könyvet könnyebb-e írni?” „Képeletről vagy valóság alapján ír-e az író?” A többi között ezek a kérdések is elhangzottak az író-olvasó találkozón. Bizonyítva, hogy a jelenlévő gyerekek legalább olyan elmélyülten

Látogatás a Szegedi Nyomdában

gondolkodva olvassák a Kincskereső első példányát, könyveket, mint egy felnőtt olvasóközönség. Közben a falújságra az előcsarnokban kiszögezték a táborlakók által írt és szerkesztett házi

J. E.

Vasárnap

Vasutasnap

Három évtizedes hagyomány, hogy július második vasárnapján a vasútra irányul a figyelem, az egész ország megbecsüléssel emlékezik meg a vasutasokról, akik már sokszor bizonyították helytállásukat. A vasút jelentősége — jóllehet volt időszak, amikor világszerte már az alkonyáról beszéltek — ma sem csökkent, s ezt kormányzatunk is megerősítette a közlekedéspolitikai koncepció továbbfejlesztésével.

A vasútnak továbbra is fontos szerepe van egységes közlekedési rendszerünkben, a népgazdaság áruszállítási feladatainak teljesítésében. A közvélemény — még ha adódnak is hiányosságok a folyamatosan, percnyi megállás nélkül dolgozó közlekedési nagyüzemben — elismeri és megfelelően értékeli a vasutasok becsületét, felelősségét, hivatásosságát, végzettségét, teljes munkáját. Erre is emlékeznek július 13-án, vasárnap, a 30. vasutasnapon.

Az idén is méltó külsőségek között tartják a vasutas napi ünnepeket Budapesten és országsszerte. (MTI)

Hétköznapiak

No parking!

Automobilizálódó körkörösben egyre több helyen jelennek meg Szegeden is a „várakozni tilos” táblák, legújabbban a parkolórák, sőt, a szabálytalan parkolásért járó büntetőcédula a tilosban várakozó kocsik szélvédőjén. Hiába, a sok autó megköveteli a magáét, olykor tiltó rendelkezések, szabályok, s néha büntetések formájában is. Ezzel szemben lehet mindez ellen, mert így — ha szükséges — legalább a városközpontban is talál helyet, ha pénzért is. Azelőtt viszont ingyen (sem) volt! Nem is ezzel van baj, hanem inkább a differenciálás hiányával.

Megáll valaki a Technika Háza előtt, hogy háromperces ügyét elintézzze. (Esküszöm, nem rólam van szó, még csak nem is közlekedési ismerősömről!) Kijövet már a szélvédőn találja a büntetőcédula. Nem is szól érte, mert végül is, szabály az szabály, és valóban hibázott. No de, veszélybe ezzel nem sodort senkit! Ezzel szemben: megáll valaki (no, de hányan?) a Dózsa György utca jobb oldalán, a Lenin körút felé menet. Például az autóbolttal szemben. Bemegy vásárolni (minimum tíz perc), aztán nyugodtan továbbhajt. Csak

hogy nem egy, hanem többnyire legalább öt-hat autó várakozik így a tilosban, köztük sokszor teherautók is, teljesen elzárva a kilátást a Kazinczy utcából kihajtani igyekvők előtt. Ezzel pedig veszélyhelyzetet teremtenek a javából. Es itt még büntetőcédula sincs...

A példa természetesen csak példa, mert mindkét variációra más precedenseket is lehetne fölhozni. S hogy mi lenne a megoldás? Nem merem nálunk fejlettebb motorizációjú országokban éveket eltöltött kollégáimat idézni, akik szerint ott a rendőrök nemigen nézik, hogy táblák és szabályok szerint ki hol parkol, mert abba elsősorban ők örülhetnek bele, viszont kiemelt szigorúsággal intézkednek, ha valaki szabálytalan parkolásával a forgalom biztonságát is veszélyezteti. Az ilyen autós azután rendszerint csak nagy-nagy pénzért kapja vissza kocsiját. Nálunk talán az ilyen helyekre a „megállni tilos” táblát volna jó kitenni, ha már a másiknak nincs sok tekintélye, esetleg „külföldiül” kiírni (No parking!) a tilalmat. Mert a magyar autós is ért a szóból, ha nem magyarul intézik hozzá...

Extrudált...

Az előbbiekben föltételezték, hogy a magyar autós ért „külföldiül”. Mert hát, aki autós, az legalább tízenyolc éves. Am újabbban már óvodás korban sem fölösleges luxus az ilyesmi. Mert mit csináljon az ember gyereke, ha kap valakitől ajánlást, hogy a Dózsa György utca jobb oldalán, a Lenin körút felé menet, Például az autóbolttal szemben. Bemegy vásárolni (minimum tíz perc), aztán nyugodtan továbbhajt. Csak

etetik? Eszébe jut az „expónált”, de az egy többnyire a fotográfiában használt műszó, aztán az „explodált”, mire a szívéhez kap, s óvatossággal arányban teszi gyermeke közeléből a dobozt (hátha robban), aztán előkapja az idegen szavak szótárát. Na nézzük, „extrudálás”: csigasajtolás; hőre lágyuló műanyagok folyamatos alakajtolása.

— Brrr... — mondja a szülő. — Szóval ilyesmivel etetik a gyereket! Pedig hát a golyócskákban nincs műanyag, csak valóban lágy kukorica (ha igaz, amit a fölírat állít), karamellaburokban. Szóval, nem kell föltétlenül félni tőle. Mindenesetre tény: a Duna Csokoládégyárban tudnak „külföldiül”...

Sz. I.

Műveltségkép az ezredfordulón

Egy tanulmánykötet margójára

A felvilágosult, sőt nemegyszer a világ rendjébe vetett hitét vesztett európai embernek is vannak remélve várt dátumai. Ha addig eljutunk, velük, rendbe jönnek a dolgaink, bizonyára egyenesbe kerül a világ. Eljövetelelőttől akár új időszámítást kezdhetünk, mondják, hiszen megjelenésével belépünk a harmadik évezred áhitott csarnokába, a béke és a tudás korszakába. Így hát a bűvös dátum az ezredforduló, amellyel kontinensünk civilizációja a megszületett harmadik, de valójában a sokadik évezredet kezdi.

Arról beszélni, milyen lesz az ezredforduló ezrednyi légiója — próféták és más igehirdetők kétes kiváltsága. Az út, melyen a világ majd — reméljük — halad, hitünk szerint népünk számára is fölfelé emelkedik. Csábító párhuzam visszatérít minket a történelmi ívre, melynek egy évezreden átnyúló pályáját rögzíthetjük őseink honfoglalása és a kortárs ürrepülésének eseményeivel, de a jövőnk előre látásához ilyen módon bizonyosan nem jutunk közelebb, legföljebb a távolság ígéréte mérhet, amely jelenünkől a jövőt elválasztja. Maradjunk ezért közelebb és akár köznapi szemmel is kivehetőbb ter-

minusnál, amely viszonylagos beláthatósága végett is előlegez — alaposabb vizsgálat esetén — ismert a valóság felől közelít, s az ezredfordulóra tekint.

Föltehetően a pusztá fölsorolásból is látszik, hogy átfogó tematikájú gazdag anyagról van szó, amelynek elemzése messze meghaladná egy recenzió terjedelmét, felületes ismertetését pedig méltatlannak vélem a könyv értékéhez.

Mégis szükséges egy minden dolgozatban jelen levő közös jellemzőt külön is méltani, részben kedvesítő szándékkal az olvasás iránt, illetve, mint fontos ismertetés a műveltségképzés korszerű értelmezésének. Ez pedig a minden műveltség alapelveként kívánatos alkotó gondolkodás. Nem sablonok elsajátítása, hanem a valóság helyzet elemzésének következtetéseire épülő, változtatást célzó emberi magatartás. Dinamikus műveltségesszmenyt vázolnak fel a könyv szerzői, amely alkalmas lehet választ adni az ezredforduló táján várható problémák kihívásaira.

Gondolkodásra, előítéletektől mentes helyzetmegítélésre biztatják a szerzők tanuló és tanító olvasóikat, arra ösztönöznek, hogy merjenek és tudjanak élni az értelem érveivel. Természetesen mindez távolról sem jelenti a tárgyismeret lebecsülését, a gondolkodás tanult módszereinek mellőzését. Tetéve a nehézségeket, a szerzők receptet sem tudnak adni, amelyek fonala mentén végig araszolva eljuthat a jámbor követő a küzdelem nélküli világba. Útmutatást képeznek csupán a tanulmányok, amely azonban használható.

Egy kötet elolvasását sürgetni talán előszörója személyné hivatkozva is lehet, aki maga is érezte a vállalkozás súlyát, fontosságát. Szentágothay János akadémikus írt, ahogy ő mondja, szubjektív előszót, amely mintegy ráhangolja az olvasót a kötet nem szokványos gondolatélményeire.

Trásér László

Építik az első hazai hőléghajót

Speciális ballonanyagot használnak

Hőléghajó már van néhány az országban, de hőléghajó? Ha minden sikerül, szeptemberben, a bányásznapon levegőbe emelkedik a Pécsen épülő első hazai hőléghajó. A 38 méter hosszú, 15 méter átmérőjű és 20 méter magasságú léghajó nem hidrogénnel, hanem meleg levegővel töltve emelkedik majd a magasba. Egyelőre a szelek szárnyán, később már gázüzemű Volkswagen mottorral hajtva szeli a levegőt.

Egervári József, az MHSZ Baranya megyei vezetőségének elnöke, elmondta: hivatalosan a komló elnökségi klub — a Bányászati Akadémia Vállalat mecseki üzemegysége anyagi támogatásával — építi a léghajót. Ez 1300 folyóméter speciális ballon anyagból készül. Felhasználnak még 2,5 kilométernyi, 200—400 kiló szakítózsilárdású kömperszalagot: ezek hálózák majd be a hajótestet és tartják a csövazás gondolatát, mögötte a VW-motort.

Próbálják a Kálmán királyt

Egyéves szünet után hétfőn délután ismét benepesült a Dóm tér. Ruszt József rendező irányításával megkezdődtek az idei játékok nyitó darabjának, Paskándi Géza Kálmán király című történelmi drámájának színpadi próbái. Csütörtök estig próbálnak a prózabemutatóra, s péntektől lép színpadra Verdi operájának, a Falstaffnak stábját. Horváth Zoltán rendező irányításával. Az operabemutatóhoz is, miként a Kálmán királyhoz, statisztákat keresnek, ide azonban csak nőket, a jelentkezőkből pénteken délután 5 órától válogatnak.